

101. දේවදහ සූත්‍රය.

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙකිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍ය ජනපදයන්හි දේවදහ නම් ශාක්‍ය රජුන්ගේ නියමි ගමෙහි වාසය කරති. එකලිනි වනාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිඤ්ඤාට 'මහණෙනි' යි කථාකලහ. 'පින්වතුන් වහන්සැ' යි ඒ හිඤ්ඤා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උන්තර දුන්න. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළේය.

"මහණෙනි, මේ පුරුෂ පුද්ගල තෙම සැපක් හෝ දුකක් හෝ දුක් සැප දෙකින් තොරවුවක් හෝ යම් කිසිවෙක් විදියද, ඒ සියල්ල පෙර කල කම් හේතුවෙන්ම විදින්නාහුය. මෙසේ පුරාණවූ කමියන් තපසින් කෙලවර වීමෙන්ද, අභන්වූ කමියන් නොකිරීමෙන්ද, මන්තෙහි නැවත නොඉපදීම වේ. මන්තෙහි නොඉපදීමෙන් කමියන්ගේ නැසීම වේ. කම් නැසීමෙන් දුක් නැසීම වේ.

2. "දුක් නැසීමෙන් වේදනා නැසීම වේ. වේදනා නැසීමෙන් සියළු දුක් දිරා යන්නේය. යන මෙබඳු වාද ඇත්තාවූ, මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තාවූ, සමහර මහණ බමුණෙක් ඇත්තාහ. මහණෙනි, නිගණ්ඨයෝ මෙබඳු වාද ඇත්තාහුය. මහණෙනි, මම මෙබඳු වාද ඇති නිගණ්ඨයින් වෙත පැමිණ මෙසේ කියමි. 'ඇවුන් නිගණ්ඨයින්, තෙපි මේ පුරුෂ පුද්ගල තෙම සැපක් හෝ, දුකක් හෝ, දුක් සැප දෙකින් තොරවුවක් හෝ විදියද, ඒ සියල්ල පෙර කල කම් හේතුවෙන්ම විදින්නේය.' මෙසේ පැරණි කමියන් තපසින් කෙලවර කිරීමෙන්ද, අභන්වූ කමියන් නොකිරීමෙන්ද, මන්තෙහි කම් හට නොගන්නේය. මන්තෙහි කම් නොහට ගැනීමෙන් කමියන්ගේ නැසීම වේ. කම් නැසීමෙන් දුක් නැසීම වේ. දුක් නැසීමෙන් වේදනා නැසීම වේ. වේදනා නැසීමෙන් සියළු දුක් දිරා යන්නේය. යන මෙබඳු වාද ඇත්තාහුය. මෙබඳු දෘෂ්ටි ඇත්තාහුය. යනු සැබෑදැයි අසමි.

මහණෙනි, ඉදින් මා විසින් මෙසේ අසන ලද්දාවූ ඒ නින්දයෝ 'එසේය' යි ප්‍රකාශ කෙරෙන්නද, මම ඔවුන්ගෙන් 'ඇවුන් නිගණ්ඨයින්, කිමෙක්ද, තෙපි 'අපි, පෙර වූවාහුමයයි දනිවිද, නොවූහුමයයි දනිවිද' යි අසමි. 'ඇවුන්නි, එය නොදනිමුය' යි කියන්. 'ඇවුන් නිගණ්ඨයින්, කිමෙක්ද, තෙපි පෙර අපි පාප කම් කෙලෙමුයයි දනිවිද? නොකෙලෙමුයයි දනිවිද?' යි අසමි. 'ඇවුන්නි, එය නොදනිමුය' යි කියන්. 'ඇවුන් නිගණ්ඨයින්, කිමෙක්ද? තෙපි මෙබඳු වූ හෝ මෙබඳු වූ හෝ පාප කම් කෙලෙමුයයි දනිවිද?' 'ඇවුන්නි, එය නොදනිමුය' යි කියන්. ඇවුන් නිගණ්ඨයින්, කිමෙක්ද? තෙපි මෙපමණවූ දුක් දිරවන ලද්දේය. මෙපමණවූ දුක් දිරවිය යුතුය. මෙපමණවූ දුක් දිරවූ කලිනි සියලු දුක් දිරවන ලද්දේ වන්නේයයි දනිවිද?' 'ඇවුන්නි, එය නොදනිමු.' යි කියන්.

ඇවුන් නිගණ්ඨයින්, කිමෙක්ද? තෙපි මේ අකුශල ධර්මයන්ගේ දුරු කිරීමත්, කුශල ධර්මයන්ගේ වැඩිමත් දනිවිද' යි අසමි. 'ඇවුන්නි, එය නොදනිමු' යි කියන්.

Kim pana tumhe, āvuso nigaṇṭhā, jānātha – ditṭheva dhamme akusalānaṃ dhammānaṃ pahānaṃ, kusalānaṃ dhammānaṃ upasampada'nti? 'No hidam, āvuso'.

3. "ඇවුන් නිගණ්ඨයින්, මෙසේ වනාහි තෙපි පෙර අපි විමු යයිද නොදන්නාහුය. නොවිමුයයි නොදන්නාහුය. පෙර අපි පාප කමිය කෙලෙමුයයිද නොදන්නාහුය. නොකෙලෙමුයයිද නොදන්නාහුය. මෙබඳු වූ මෙබඳු පාපකම් කෙලෙමුයයිද, නොදන්නාහුය. මෙපමණවූ දුක් දිරවන ලද්දේය. මෙපමණවූ දුක් දිරවිය යුතුය. මෙපමණවූ දුක් දිරවූ කලිනි සියලු දුක් දිරවන ලද්දේ වන්නේයයිද නොදන්නාහුය. මේ අකුශල ධර්මයන්ගේ දුරු කිරීමත්, කුශල ධර්මයන්ගේ වැඩිමත් නොදන්නාහුය. මෙසේ ඇති කලිනි ආයුෂ්මත් නිගණ්ඨයන්ට මේ පුරුෂ පුද්ගල තෙම යම් කිසි සැපක් හෝ, දුකක් හෝ, දුක් නොවූ සැප නොවූවක් හෝ, විදියද, ඒ සියල්ල පෙර කල කම් හේතුවෙන්ම විදින්නේය. පැරණිවූ කමියන් තපසින් කෙලවර කිරීමෙන් අලුත්වූ කමියන් නොකිරීමෙන් මන්තෙහි කම් හට නොගැනීම වේ. මන්තෙහි හට නොගැනීමෙන් කමියන්ගේ

නැසීම වේ. කම්යන්ගේ නැසීමෙන් දුක් නැසීම වේ. දුක් නැසීමෙන් වේදනා නැසීම වේ. වේදනා නැසීමෙන් සියලු දුක් දිරායාම වන්නේයයි ප්‍රකාශ කිරීමට සුදුසු නොවන්නේය.

4. "ආයුෂ්මත් නිණ්ඨයිති, ඉදිත් තෙපි පෙර අපි චිම්බයයි දන්නාහුද, නොචිම්බයයි දන්නාහුද, පෙර අපි පාප කම් කෙලෙම්බයයි දන්නාහුද, නොකෙලෙම්බයයි දන්නාහුද, මෙබඳු මෙබඳු පාප කම් කෙලෙම්බයයි දන්නාහුද, මෙපමණ වූ දුක් දිරවන ලද්දේය, මෙපමණ වූ දුක් දිරවිය යුතුය. මෙපමණ වූ දුක් දිරවූ කල්හි සියලු දුක් දිරවන ලද්දේ වන්නේයයි දන්නාහුද, මේ අකුසල ධර්මයන්ගේ දුරු කිරීමත්, කුසල ධර්මයන්ගේ වැඩිමත් දන්නාහුද. මෙසේ ඇති කල්හි ආයුෂ්මත් නිණ්ඨයන්ට මේ පුරුෂ පුද්ගල තෙම යම් කිසි සැපයක් හෝ, දුකක් හෝ, දුක් නොවූ සැප නොවූවක් හෝ විදියද, ඒ සියල්ල පෙර කල කම් හේතුවෙන්ම විදිත්. මෙසේ පැරණි වූ කම්යන් තපසින් කෙළවර කිරීමෙන්, අලුත් වූ කම්යන් නොකිරීමෙන්, මත්තෙහි කර්ම නොහට නොගැණීම වේ. මත්තෙහි කර්ම නොහටගැණීමෙන් කර්මයන්ගේ නැසීම වේ. කර්මයන්ගේ නැසීමෙන් දුක් නැසීම වේ. දුක් නැසීමෙන් වේදනා නැසීම වේ. වේදනා නැසීමෙන් සියලු දුක් දිරායාම වන්නේය." යි ප්‍රකාශ කිරීමට සුදුසු වන්නේය.'

'ආයුෂ්මත් නිණ්ඨයිති, යම් සේ පුරුෂයෙක් තෙම දැඩි කොට වස පොවන ලද විෂ සහිත වූ හුලකින් විදින ලද්දේ වන්නේද, හෙතෙම ඒ හුල ඇතිමේ වේදනාව හේතු කොට ගෙන දුක් වූ, නියුණුවූ, කටුකවූ වේදනාව විදින්නේය. ඔහුගේ අසල් වැස්සෝද, නෑ සහ ලේ නෑයෝද, ශල්‍ය කම් කරන්නාවූ වෙදෙකු කැඳවන්නාහුය. ශල්‍ය කම් කරන ඒ වෙද තෙම ආයුධයකින් ඔහුගේ වණ මූලය කපන්නේය. හෙතෙම ආයුධයකින් වණ මූලය කැපීම හේතුකොට ගෙනද, දුක් වූ, නියුණුවූ, කටුකවූ වේදනාව විදින්නේය. ශල්‍ය වෙද තෙම සැත් කටුවකින් ඔහුගේ හුල සොයන්නේය. හෙතෙම සැත් කටුවෙන් හුල සෙවීම හේතුකොට ගෙනද, නියුණුවූ, කටුකවූ වේදනාව

විදින්නේය. ශල්‍ය වෙද තෙම ඔහුගේ ඒ හුල ඇද දමන්නේය. හෙතෙම හුල ඇද දැමීම හේතුකොට ගෙනද, දුක් වූ, නියුණුවූ, කටුකවූ වේදනාව විදින්නේය. ඒ ශල්‍ය වෙද තෙම ඔහුගේ වණ මූලයෙහි බෙහෙත් සුණු දමන්නේය. හෙතෙම බෙහෙත් කුඩු වණ මූලයෙහි දැමීම හේතු කොට ගෙනද දුක් වූ, නියුණුවූ, කටුකවූ වේදනාව විදින්නේය. හෙතෙම මැන කලෙකින් නැංගාවූ යහපත් සිවිය ඇති වණයෙන් සුව ඇත්තේ තනිව හැසිරෙන්නේ තමාගේ වසගයෙහි වූයේ කැමති නැතක යා හැකි වන්නේය. ඔහුට මෙබඳු සිතක් වන්නේය. මම වනාහි පෙර දැඩි කොට පොවන ලද ඇති විෂ සහිත වූ හුලකින් විදින ලද්දෙක් වීමි. ඒ මම හුල ඇතිමෙන් වූ වේදනාව හේතුකොට දුක් වූ, නියුණුවූ, කටුකවූ, වේදනාව වින්දෙමි. ඒ මට අසල් වැස්සෝද, නෑ සහ ලේ නෑයෝද, ශල්‍ය කම් කරන්නාවූ වෙදෙකු කැඳවවාහුය. ශල්‍ය වෙද තෙම ආයුධයකින් ඒ මගේ වණ මූලය කැපූවේය. ඒ මම ආයුධයෙන්ද වණ මූලය කැපීම හේතුකොට දුක් වූ, නියුණුවූ, කටුකවූ, වේදනාව වින්දෙමි. ඒ ශල්‍ය වෙද තෙම සැත් කටුවෙන් ඒ මගේ හුල සෙවුවේය.'

'ඒ මම සැත් කටුවෙන් හුල සෙවීම හේතුකොට දුක් වූ, නියුණුවූ, කටුකවූ, වේදනාව වින්දෙමි. ඒ ශල්‍ය වෙද තෙම ඒ මාගේ හුල ඇද දැමීමේය. ඒ මම හුල ඇදීම හේතුකොටද දුක් වූ, නියුණුවූ, කටුකවූ, වේදනාව වින්දෙමි. ඒ ශල්‍ය වෙද තෙම බෙහෙත් ඒ මාගේ වණ මූලයෙහි බෙහෙත් සුණු ගැල්වූයේය. ඒ මම බෙහෙත් සුණු වණ මූලයෙහි ගැල්වීම හේතුකොටද, දුක් වූ, නියුණුවූ, කටුකවූ, වේදනාව වින්දෙමි. ඒ මම දැන් නැංගාවූ මනා සිවිය ඇති වණය ඇත්තේ, තිරෝග වූයේ, සුවපත් වූයේ, ජකලාව හැසිරෙන්නේ තෙමේ තමහට වසගවූයේ කැමති පරිදි යා හැක්කේ වෙමියි' කියායි.

'ඇවැත් නිණ්ඨයිති, ජපරිද්දෙන්ම ඉදිත් තෙපි පෙර අපි චිම්බය දන්නහු නම්, නොචිම්බය දන්නහු නම්, පෙර අපි පාප කර්ම කෙලෙම්බය දන්නහු නම්, නොකෙලෙම්බය දන්නහු නම්,

මෙබඳු මෙබඳු පාප කර්ම කෙලෙම්බය දන්නහු නම් මෙපමණ දුක් දිරා ගියේය. මෙපමණ දුක් දිරවිය යුතුය. මෙපමණ දුක් දිරා ගිය කල්හි සියලු දුක් දිරා ගියේ වන්නේයයි දන්නහු නම් මේ

අකුසලයන්ගේ දුරු කිරීමත් කුසලයන්ගේ වැඩිමත් දන්තභූ නම්, මෙසේ ඇති කල්හි ආයුෂ්මත් නිණ්ඨයන්ට මේ පුරුෂ පුද්ගල තෙම යම්කිසි සැපක් හෝ දුකක් හෝ, දුක් නොවූ සැප නොවූවක් හෝ විදියිද, ඒ සියල්ල පෙර කල කම් හේතුවෙන්ම විදින්නේය. මෙසේ පැරණිවූ කම්යන් තපසින් කෙලවර වීමෙන් අලුත්වූ කම්යන් නොකිරීමෙන් මත්තෙහි කර්ම නොහට ගැණීම වේ. මත්තෙහි කර්ම නොහට ගැනීමෙන් කර්ම නැසීම වේ. කර්ම නැසීමෙන් දුක් නැසීම වේ. දුක් නැසීමෙන් වේදනා නැසීම වේ. වේදනා නැසීමෙන් සියලු දුක් දිරායාම වන්නේයයි ප්‍රකාශ කිරීමට සුදුසු වන්නේය. ඇවැත් නිණ්ඨයිනි, යම් හෙයකිනුත් තෙපි පෙර අපි වීමු යයි නොදන්නාහු නම්, නොවීමු යයි නොදන්නාහු නම්, පෙර අපි පාප කර්මය කෙලෙමු යයි නොදන්නාහු නම්, තෙකෙලෙමු යයි නොදන්නාහු නම්, මෙබඳුව මෙබඳුව පාප කර්ම කෙලෙමුයයි නොදන්නාහු නම්, මෙපමණ දුක් දිරා ගියේය, මෙපමණ දුක් දිරවිය යුතුය, මෙපමණ දුක් දිරා ගිය කල්හි සියලු දුක් දිරා ගියේ වන්නේයයි නොදන්නාහු නම්, ඉතාත්මයෙහිම අකුසලයන්ගේ දුරු කිරීම, කුසල ධර්මයන්ගේ වැඩිම නොදන්නාහු නම්, එසේ ඇති කල්හි ආයුෂ්මත් නිණ්ඨයන්ට මේ පුරුෂ පුද්ගල තෙම යම්කිසි සැපක් හෝ දුකක් හෝ, දුක් නොවූ සැප නොවූවක් හෝ විදියිද, ඒ සියල්ල පෙර කල කම් හේතුවෙන්ම විදින්නේය. මෙසේ පැරණිවූ කර්මයන් තපසින් කෙලවර වීමෙන් අලුත්වූ කර්මයන් නොකිරීමෙන් මත්තෙහි කම් නොහට ගැණීම වේ. මත්තෙහි කම් නොහට ගැනීමෙන් කම් නැසීම වේ. කම් නැසීමෙන් දුක් නැසීම වේ. දුක් නැසීමෙන් වේදනා නැසීම වේ. වේදනා නැසීමෙන් සියලු දුක් දිරායාම වන්නේයයි ප්‍රකාශ කිරීමට සුදුසු නොවන්නේය.'

5. 'මහණෙනි, මෙසේ කි කල්හි ඒ නිණ්ඨයෝ මට මෙසේ කිවාහුය. 'ඇවැත්නි, සව්ඥාවූ, සියල්ල දන්නාවූ නිණ්ඨ නාථ පුත්‍ර තෙම සියල්ල දන්නා ඥානය ඇති බව ප්‍රකාශ කරයි. යන්නාවූද, සිටින්නාවූද, නිදන්නාවූද, නිදි දුරු කරන්නාවූද මට, තිරන්තරයෙන් සියල්ල නුවණින් දැකීම ඵලඹ සිටියේය' කියායි. හෙතෙම මෙසේ කිය. 'ඇවැත් නිණ්ඨයිනි, නොප විසින් පෙර කරණ ලද පාප කර්ම ඇත්තේමය. එය මේ කටුකවූ දුෂ්කර පැවැතීමෙන් දිරවවි. යම් හෙයකින් දැන් කයින් සංවර වූවාහුද, වචනයෙන් සංවර වූවාහුද, සිතින් සංවර වූවාහුද, එය මත්තෙහි පාප කර්මයාගේ නොකිරීම වේ. මෙසේ පුරාණවූ කර්මයන් තපසින් කෙලවර වීමෙන්. අලුත්වූ කර්මයන් නොකිරීමෙන් මත්තෙහි කර්ම නොහට ගැනීම වේ. මත්තෙහි කර්ම නොහට ගැනීමෙන් කර්මයන්ගේ නැසීම වේ. කම් නැසීමෙන් දුක් නැසීම වේ. දුක් නැසීමෙන් වේදනා නැසීම වේ. වේදනා නැසීමෙන් සියලු දුක් දිරායාම වන්නේය' කියායි. එය වනාහි අපට රූපිද වේ. කැමතිද වේ. එයින්ද සතුටු සිත් ඇත්තෝ වීමුය,' යනුයි.

මහණෙනි මෙසේ කි කල්හි, මම ඒ නිණ්ඨයන්ට මෙසේ කිවෙමි. ඇවැත් නිණ්ඨයිනි, මේ Dīṭṭheva dhamme දෙපරිද්දෙකින් විපාක ඇත්තාවූ, මේ ධර්ම පසක් වෙත්. කවර පසක්ද යත්. අනුන්ගේ කිම් ඇදහීම, තමාගේ කැමැත්ත, ඇසීම ආකාර කල්පනා කිරීම, මෙසේමයයි නිශ්චය කිරීම යන මේ පසයි.

5. "Evaṃ vutte ahaṃ, bhikkhave, te nigaṇṭhe etadavocaṃ – 'pañca kho ime, āvuso nigaṇṭhā, dhammā diṭṭheva dhamme dvidhāvīpākā. Katame pañca? Saddhā, ruci, anussavo, ākāraparivītakko, diṭṭhinijjhānakkhanti – ime kho, āvuso nigaṇṭhā, pañca dhammā diṭṭheva dhamme dvidhāvīpākā. Tatrāyasmantānaṃ nigaṇṭhānaṃ kā atītaṃse satthari saddhā, kā ruci, ko anussavo, ko ākāraparivītakko, kā diṭṭhinijjhānakkhanti'ti. Evaṃvādī [evaṃvādīsu (ka.)] kho ahaṃ, bhikkhave, nigaṇṭhesu na kañci [kiñci (sī. pī. ka.)] sahadhammikaṃ vādapaṭiḥhāraṃ samanupassāmi.

' ඇවැත් නිණ්ඨයිනි, මේ ධර්ම පස මේ 'දෙපරිද්දෙකින් විපාක ඇත්තාවූ, ධර්ම පස වෙත්. ඔවුන් අතුරෙන් ආයුෂ්මත් නිණ්ඨයන්ගේ ශාස්තෘහු කෙරෙහි අතිතය පිළිබඳව ඇදහීම කුමක්ද?

කැමැත්ත කුමක්ද? ඇසීම කුමක්ද? ආකාර කල්පනා කිරීම කුමක්ද? විනිශ්චය කුමක්ද? යි අසමි. මහණෙනි, මෙසේ කියන්නාවූ මම වනාහි නිණ්ඨයන් කෙරෙහි කිසියම් කරුණු සහිතවූ උත්තර දීමක් නොදකිමි.

6. "මහණෙනි, නැවතද නිණ්ඨයන්ට මම මෙසේ කියමි. 'නිණ්ඨයිනි, ඒ කුමකැයි හඟිවිද? යම් කලෙකිනි නොපගේ දැඩිවූ උපක්‍රමයක් වේද? දැඩිවූ වියරියක් වේද? එකල්හි උපක්‍රමයෙන් හටගන්නාවූ, දැඩිවූ, දුක්වූ, තියුණුවූ, කටුකවූ වේදනාවන් විදින්නාහුද? යම් කලෙක වනාහි නොපගේ දෘඪවූ උපක්‍රමයක් නොවේද, දැඩිවූ වියරියක් නොවේද, එකල්හි උපක්‍රමයෙන් හටගන්නාවූ, දැඩිවූ, දුක්වූ, තියුණුවූ, කටුකවූ වේදනාවන් නොවිදින්නාහුද?'

'ඇවැත්නි, යම් කලෙකිනි අපගේ දැඩිවූ උපක්‍රමයක් වේද, දැඩිවූ වියරියක් වේද, එකල්හි උපක්‍රමයෙන් හටගන්නාවූ, දැඩිවූ, දුක්වූ, තියුණුවූ, කටුකවූ වේදනාවන් විදිමු. යම් කලෙකිනි වනාහි අපගේ දැඩිවූ උපක්‍රමයක් නොවේද, දැඩිවූ වියරියක් නොවේද, එකල්හි උපක්‍රමයෙන් හටගන්නාවූ, දැඩිවූ, දුක්වූ, තියුණුවූ, කටුකවූ වේදනාවන් නොවිදිමු යි කිහ.

'ඇවැත් නිණ්ඨයිනි, මෙසේ වනාහි යම් කලෙකිනි නොපගේ දැඩිවූ උපක්‍රමය වේද, දැඩිවූ වියරිය වේද, එකල්හි දැඩිවූ උපක්‍රමයෙන් හටගන්නාවූ, දුක්වූ, තියුණුවූ, කටුකවූ වේදනාවන් විදින්නාහු නම් යම් කලෙකිනි වනාහි නොපගේ දැඩිවූ උපක්‍රමයක් නොවේද, දැඩිවූ වියරියක් නොවේද, එකල්හි දැඩිවූ උපක්‍රමයෙන් හටගන්නාවූ, දුක්වූ, තියුණුවූ, කටුකවූ, වේදනාවන් නොවිදින්නහු නම් මෙසේ ඇති කල්හි ආයුෂ්මත් නිණ්ඨයන්ට මේ පුරුෂ පුද්ගල තෙම යම් කිසි සැපක් හෝ දුකක් හෝ දුක් නොවූ සැප නොවූවක් හෝ විදියිද, ඒ සියල්ල පෙර කල කම් හේතුවෙන් විදින්නේය. මෙසේ පැරණිවූ කම්යන් තපසින් කෙළවර වීමෙන්, අපත්වූ කම්යන් නොකිරීමෙන්, මත්තෙහි කම් නොහටගැනීම වේ. මත්තෙහි කම් නොහට ගැනීමෙන් කම්යන්ගේ නැසීම වේ. කම් නැසීමෙන් දුක් නැසීම වේ. දුක් නැසීමෙන් වේදනා නැසීම වේ. වේදනා නැසීමෙන් සියලු දුක් දිරවීම වන්නේයයි ප්‍රකාශ කිරීම සුදුසු නොවන්නේය.'

'ආයුෂ්මත් නිණ්ඨයිනි, ඉදින් යම් කලෙක නොපගේ දැඩිවූ උපක්‍රමය වේද, දැඩිවූ වියරිය වේද, එකල්හි උපක්‍රමයෙන් හටගන්නාවූ, දුක්වූ, තියුණුවූ, කටුකවූ වේදනාව නවතින්නේ

නම් යම් කලෙක වනාහි නොපගේ දැඩිවූ උපක්‍රමය නොවේද, දැඩිවූ වියරිය නොවේද, එකල්හි උපක්‍රමයෙන් හටගන්නාවූ, දුක්වූ, තියුණුවූ, කටුකවූ වේදනාව නොනවතින්නේ නම් එසේ ඇතිකල්හි ආයුෂ්මත් නිණ්ඨයන්ට මේ පුරුෂ පුද්ගල තෙම යම්කිසි සැපක්, දුකක්, දුක් නොවූ, සැප නොවූවක් විදියිද, ඒ සියල්ල පෙරකල කම් හේතුවෙන්ම විදින්නේය. මෙසේ පැරණිවූ කම්යන් තපසින් කෙළවරවීමෙන්, අලුත්වූ කම්යන් නොකිරීමෙන් මත්තෙහි නොහට ගැනීම වේ. මත්තෙහි නොහට ගැනීමෙන් කම්යන්ගේ නැසීම වේ. කම්යන්ගේ නැසීමෙන් දුක් නැසීම වේ. දුක් නැසීමෙන් වේදනා නැසීම වේ. වේදනා නැසීමෙන් සියලු දුක දිරවීම වන්නේයයි ප්‍රකාශ කිරීමට සුදුසු වන්නේය.

"ආයුෂ්මත්වූ නිණ්ඨයිනි, යම් හෙයකිනුත් යම් කලෙක වනාහි නොපගේ දැඩිවූ උපක්‍රමය වේද, දැඩිවූ වියරිය වේද, එකල්හි දැඩිවූ, උපක්‍රමයෙන් හටගන්නාවූ, තියුණුවූ, කටුකවූ වේදනා විදින්නහුය. යම් කලෙකිනි වනාහි නොපගේ දැඩිවූ උපක්‍රමය නොවේද, දැඩිවූ වියරිය නොවේද, එකල්හි දැඩිවූ, උපක්‍රමයෙන් හටගන්නාවූ, දුක්වූ, තියුණුවූ, කටුකවූ වේදනා නොවිදින්නහුය. ඒ තෙසි තුමුම උපක්‍රමයෙන් හටගන්නාවූ, දුක්වූ, තියුණුවූ, කටුකවූ ඒ වේදනාවන් විදිනු ලබන්නාහු, අවිද්‍යාවෙන්, නොදැනීමෙන්, මූලාවෙන් මේ පුරුෂ පුද්ගල තෙම යම්කිසි සැපක් හෝ දුකක් හෝ දුක් නොවූ සැප නොවූවක් හෝ විදියිද, ඒ සියල්ල පෙර කල කම් හේතුවෙන් විදින්නේය. මෙසේ පැරණිවූ කම්යන් තපසින් කෙළවර වීමෙන්, අපත්වූ කම්යන් නොකිරීමෙන් මත්තෙහි කම් නොහට ගැනීම වේ. මත්තෙහි කම් නොහට ගැනීමෙන් කම්යන්ගේ නැසීම වේ. කම් නැසීමෙන් දුක් නැසීම වේ. දුක් නැසීමෙන් වේදනා නැසීම වේ. වේදනා නැසීමෙන් සියලු දුක දිරවීම වන්නේයයි

වපරිත වගයෙන් අදහන්නහුය.' මහණෙනි, මෙසේ කියන්නාවූ මම තිණ්ඨයන්ගෙන් කරුණු සහිතවූ කිසියම් පිලිතුරක් නොදකිමි.

7."මහණෙනි, නැවතද මම ඒ තිණ්ඨයින්ට මෙසේ කියමි. 'ඇවැත් තිණ්ඨයින්, ඒ කුමකැයි හඟිවිද? මේ ආත්මසෙහි විපාකදෙන යම් මේ කමීයක් වෙයිද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ පරලොව විපාක දෙන කමීයක් වේවායි, එසේ ලැබිය හැකිදැ' යි අසමි. 'ඇවැත්නි, එසේ නොලැබිය හැකියයි' කියන්.

'taṃ kiṃ maññathāvuso nigaṇṭhā, yamidaṃ kammaṃ ditṭhadhammavedaniyaṃ taṃ upakkamena vā padhānena vā samparāyavedaniyaṃ hotūti labbhameta'nti? 'No hidam, āvuso'.

'පරලොව විපාක දෙන යම් මේ කමීයක් වෙයිද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ මේ ආත්මසෙහි විපාක දෙන කමීයක් වේවායි එසේ ලැබිය හැක්කේදැ' යි අසමි. 'ඇවැත්නි, එසේ නොලැබිය හැකියයි' යි කියන්.

'ඇවැත් තිණ්ඨයින්, ඒ කුමකැයි හඟිවිද? සැප විපාක දෙන්නාවූ යම් මේ කමීයක් වෙයිද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ දුක් විපාක දෙන්නාවූ කමීයක් වේවායි, එසේ ලැබිය හැක්කේදැ' යි අසමි. 'ඇවැත්නි, එසේ නොලැබිය හැක්කේයයි' කියන්.'

'ඇවැත්නි, දුක් විපාක දෙන්නාවූ යම් මේ කමීයක් වෙයිද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ සැප විපාක දෙන්නාවූ කමීයක් වේවායි එසේ ලැබිය හැක්කේදැ' යි අසමි. 'ඇවැත්නි, එසේ නොලැබිය හැකියයි' කියන්.'

'ඇවැත් තිණ්ඨයින්, ඒ කුමකැයි හඟිවිද? මුහුකුරාගිය කල්හි විපාක දෙන්නාවූ යම් කමීයක් වෙයිද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ මුහුකුරා නොගිය කල්හි විපාක දෙන කමීයක් වේවායි එසේ ලැබිය හැකිදැයි අසමි.' 'ඇවැත්නි, එසේ නොලැබිය හැකියයි' යි කියන්.

" මුහුකුරා නොගිය කල්හි විපාක දෙන්නාවූ යම් මේ කමීයක් වෙයිද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ මුහුකුරා ගිය කල්හි විපාක දෙන කමීයක් වේවායි එසේ ලැබිය හැකිදැයි අසමි.' 'ඇවැත්නි, එසේ නොලැබිය හැකියයි' යි කියන්.

'ඇවැත් තිණ්ඨයින්, එය කුමකැයි හඟිවිද? බොහෝ විපාක දෙන්නාවූ යම් මේ කමීයක් වෙයිද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ ස්වල්ප විපාක ඇත්තාවූ කමීයක්

වේවායි එසේ ලැබිය හැකිදැයි අසමි.' 'ඇවැත්නි, එසේ නොලැබිය හැකියයි' යි කියන්. 'ස්වල්ප විපාක ඇත්තාවූ යම් ඒ කමීයක් වෙයිද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ බොහෝ විපාක ඇත්තාවූ කමීයක් වේවායි එසේ ලැබිය හැකිදැයි අසමි.' 'ඇවැත්නි, එසේ නොහැකියයි' යි කියන්.

'ඇවැත් තිණ්ඨයින්, ඒ කුමකැයි හඟිවිද? විපාක විදිය යුතුවූ යම් මේ කප්පයක් වෙයිද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ විපාක නොවිදිය යුතුවූ කමීයක් වේවායි එසේ ලැබිය හැකිදැයි අසමි.' 'ඇවැත්නි, එසේ නොලැබිය හැකියයි' යි කියන්.

" විපාක නොවිදිය යුතුවූ යම් ඒ කමීයක් වෙයිද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ විපාක විදිය යුතු කමීයක් වේවායි එසේ ලැබිය හැකිදැයි අසමි.' 'ඇවැත්නි, එසේ නොලැබිය හැකියයි' යි කියන්.

'ඇවැත්' නිණ්ඩයින්, මෙසේ වනාහි මේ ආත්මයෙහි විදිය යුතු වූ යම් මේ කර්මයක් වෙයිද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ පරලොව විපාක විදිය යුතු කර්මයක් වේවායි මෙය නොලැබෙන්නේද, පරලොව විපාක විදිය යුතු වූ යම් මේ කර්මයක් වෙයිද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ මේ ආත්මයෙහි විපාක විදිය යුතු කර්මයක් වේවායි මෙය නොලැබෙන්නේය. සැප විපාක විදිය යුතු වූ යම් මේ කර්මයක් වෙයිද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ දුක් විපාක විදිය යුතු කර්මයක් වේවායි මෙය නොලැබෙන්නේද, දුක් විපාක විදිය යුතු වූ යම් මේ කර්මයක් වේද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ සැප විපාක විදිය යුතු කර්මයක් වේවායි මෙය නොලැබෙන්නේද, මුහුකුරා ගිය කල්හි විපාක විදිය යුතු වූ යම් මේ කර්මයක් වේද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ මුහුකුරා නොගිය කල්හි විපාක විදිය යුතු කර්මයක් වේවායි මෙය නොලැබෙන්නේය. මුහුකුරා නොගිය කල්හි විපාක විදිය යුතු යම් මේ කර්මයක් වේද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ මුහුකුරා ගිය කල්හි විපාක විදිය යුතු

කර්මයක් වේවායි මෙය නොලැබෙන්නේය. බොහෝ විපාක විදිය යුතු වූ යම් කර්මයක් වේද, එය මේ උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ ස්වල්ප වූ විපාක විදිය යුතු කර්මයක් වේවායි මෙය නොලැබෙන්නේද. ස්වල්ප වූ විපාක විදිය යුතු යම් මේ කර්මයක් වේද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ බොහෝ විපාක විදිය යුතු කර්මයක් වේවායි මෙය නොලැබෙන්නේද. විපාක විදිය යුතු යම් මේ කර්මයක් වේද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ විපාක නොවිදිය යුතු කර්මයක් වේවායි මෙය නොලැබෙන්නේද. විපාක නොවිදිය යුතු යම් මේ කර්මයක් වේද, එය උපක්‍රමයෙන් හෝ වියරියෙන් හෝ විපාක විදිය යුතු කර්මයක් වේවායි මෙය නොලැබෙන්නේද. මෙසේ ඇති කල්හි

ආයුෂ්මත් නිණ්ඩයන්ගේ උපක්‍රමය නිෂ්පලවේ. වියරිය නිෂ්පලවේ.

8. "මහණෙනි, නිණ්ඩයෝ මෙබඳු වාද ඇත්තාහුය. මහණෙනි, මෙබඳු වාද ඇත්තා වූ නිණ්ඩයන්ගේ වාද අනුවාද දසයක් කරුණු සහිතය. ගැරහිය යුතු නැතට පැමිණෙත්. මහණෙනි, ඉදිත් සත්තවයෝ පෙරකළ කර්ම හේතුවෙන් සැප දුක් විදිත් නම් මහණෙනි, යම් හෙයකින් දැන් මෙබඳු වූ, දුක් වූ, තියුණු වූ, කටුක වූ, වේදනා විදිත්තා වූ නිණ්ඩයෝ ඒකාන්තයෙන් පෙර නසුරු කොට කරන ලද ධර්ම ඇත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, ඉදිත් සත්තවයෝ ඊශ්වරාදිත් විසින් මැවීම හේතු කොට ගෙන සැප දුක් විදිත් නම්, මහණෙනි, යම් හෙයකින් මේ කාලයෙහි මෙබඳු දුක් වූ, තියුණු වූ, කටුක වූ, වේදනා විදිත්තා වූ නිණ්ඩයෝ ඒකාන්තයෙන් පවිටු වූ ඊශ්වරාදියක විසින් මවන ලද්දාහු වෙත්.

9. "මහණෙනි, ඉදිත් සත්තවයෝ නියමය හේතු කොට ගෙන සැප දුක් විදිත් නම් මහණෙනි, යම් හෙයකින් මෙකල්හි මෙබඳු දුක් වූ, තියුණු වූ, කටුක වූ, වේදනා විදිත්තා වූ නිණ්ඩයෝ ඒකාන්තයෙන් පාප නියමයක් ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි, ඉදිත් සත්තවයෝ සවාදැරුම් උත්පත්ති හේතු හේතු කොට ගෙන සැප දුක් විදිත් නම්, මහණෙනි, යම්

හෙයකින් මෙකල්හි මෙබඳු දුක් වූ, තියුණු වූ, කටුක වූ, වේදනා විදිත්තා වූ නිණ්ඩයෝ ඒකාන්තයෙන් පවිටු වූ උත්පත්ති ඇත්තෝ වෙත්. මහණෙනි, ඉදිත් සත්තවයෝ ඉහාත්මයෙහි වූ උපක්‍රම හේතුවෙන් සැප දුක් විදිත් නම්, මහණෙනි, යම් හෙයකින් මෙකල්හි මෙබඳු දුක් වූ, තියුණු වූ, කටුක වූ, වේදනා විදිත්තා වූ නිණ්ඩයෝ ඒකාන්තයෙන් ඉහාත්මයෙහි පවිටු වූ උපක්‍රම ඇත්තෝ වෙත්.

10. "මහණෙනි, ඉදිත් සත්තවයෝ පෙර කළ කම් හේතුවෙන් සැප දුක් විදිත් නම්, එයින්ද නිණ්ඩයෝ ගැරහිය යුත්තාහු වෙත්. ඉදිත් සත්තවයෝ පෙර කළ කම් හේතුවෙන් සැප දුක් නොවිදිත් නම්, එයින්ද නිණ්ඩයෝ ගැරහිය යුතු වෙත්. මහණෙනි, ඉදිත් සත්තවයෝ ඊශ්වරාදිත්ගේ මැවීම හේතුවෙන් සැප දුක් විදිත් නම්, එයින්ද නිණ්ඩයෝ ගැරහිය යුතු වෙත්. ඉදිත් සත්තවයෝ ඊශ්වරාදිත්ගේ මැවීම හේතුවෙන් සැප දුක් නොවිදිත් නම්, එයින්ද නිණ්ඩයෝ

ගැරහිස යුතු වෙත්. මහණෙනි, ඉඳින් සත්තවයෝ නියම හේතුවෙන් සැප දුක් විඳිත් නම්, එයින්ද නිණ්ඨයෝ ගැරහිස යුතු වෙත්. ඉඳින් සත්තවයෝ නියම හේතුවෙන් සැප දුක් නොවිඳිත් නම්, එයින්ද නිණ්ඨයෝ ගැරහිස යුත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, ඉඳින් සත්තවයෝ සවැදැරැම් උත්පත්ති හේතුවෙන් සැප දුක් විඳිත් නම්, එයින්ද නිණ්ඨයෝ ගැරහිස යුත්තාහු වෙත්. ඉඳින් සත්තවයෝ සවැදැරැම් උත්පත්ති හේතුවෙන් සැප දුක් නොවිඳිත් නම්, එයින්ද නිණ්ඨයෝ ගැරහිස යුත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, ඉඳින් සත්තවයෝ මේ ආත්මයෙහි වූ උපක්‍රම හේතුවෙන් සැප දුක් විඳිත් නම්, එයින්ද නිණ්ඨයෝ ගැරහිස යුත්තෝ වෙත්. ඉඳින් සත්තවයෝ ඉහාත්මයෙහි වූ උපක්‍රම හේතුවෙන් සැප දුක් නොවිඳිත් නම්, එයින්ද නිණ්ඨයෝ ගැරහිස යුත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, නිණ්ඨයෝ මෙබඳු වාද ඇත්තාහුය. මහණෙනි, මෙබඳු වාද ඇත්තාහු නිණ්ඨයන්ගේ වාදානුවාද දසය කරුණු සහිතව මෙසේ ගැරහිස යුතු තැනට පැමිණෙත්. මහණෙනි, මෙසේ වනාහි උපක්‍රමය නිෂ්පල වේ. වියරිය නිෂ්පල වේ.

මහණෙනි, කෙසේ නම් උපක්‍රමය සඵල වේද? වියරිය සඵල වේද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි මහණතෙම දුකින් පිඩිත නොවූ තමා දුකින් පිඩිත කෙරෙයිද, ධාර්මිකවූ සැපය අත් නොහරියිද, ඒ සැපයෙහි මුසපත් නොවෙයිද, හෙතෙම මෙසේ දැන ගනියි. 'මෙසේ වියරිය කරන්නාවූ මාගේ දුකට හේතුවූ තෘෂ්ණාව වියරී කිරීම හේතු කොට ගෙන දුරු වෙයි. මහද ජාති වශයෙන් බලන්නාවූ උපෙක්‍ෂාව වඩන්නාවූ මගේ දුකට හේතුවූ තෘෂ්ණාව දුරුවෙයි කියයි.

"Kathañca, bhikkhave, saphalo upakkamo hoti, saphalam padhānaṃ? Idha, bhikkhave, bhikkhu na heva anaddhabhūtaṃ attānaṃ dukkhena addhabhāveti, dhammikañca sukhaṃ na pariccajati, tasmīñca sukhe anadhimucchito hoti. So evaṃ pajānāti – 'imassa kho me dukkhanidānassa sañkhāraṃ padahato sañkhārappadhānā virāgo hoti, imassa pana me dukkhanidānassa ajjupekkhato upekkhaṃ bhāvayato virāgo hotī'ti.

වියරී කරන්නාගේ වියරී කිරීම හේතුකොටගෙන දුකට හේතුවූ යම් තෘෂ්ණාවක්හුගේ දුරු කිරීම වෙයිද, එහි මාගී වියරියෙන් වියරී කරන්නේය.

'එහි උපෙක්‍ෂාව වඩයි. වියරී කරන්නාවූ ඒ පුද්ගලයාහට වියරී කිරීම හේතුකොට ගෙන දුක් උපදවන හේතුව වන තෘෂ්ණාවගේ දුරුවීම වෙයි. මෙසේද ඔහුගේ ඒ දුක දිරා යන්නේ වෙයි. මධ්‍යස්ථ වන්නාවූ ඒ පුද්ගලයාහට මධ්‍යස්ථවීම හේතුකොටගෙන දුක් උපදවන හේතුව වන තෘෂ්ණාවගේ දුරුවීම වෙයි. මෙසේද ඔහුගේ ඒ දුක දිරා ගියේ නම් වෙයි.

So yassa hi khvāssa [yassa kho panassa (sī.), yassa khvāssa (pī.)] dukkhanidānassa sañkhāraṃ padahato sañkhārappadhānā virāgo hoti, sañkhāraṃ tattha padahati. Yassa panassa dukkhanidānassa ajjupekkhato upekkhaṃ bhāvayato virāgo hoti, upekkhaṃ tattha bhāveti. Tassa tassa dukkhanidānassa sañkhāraṃ padahato sañkhārappadhānā virāgo hoti – evampissa taṃ dukkhaṃ nijjiṇṇaṃ hoti. Tassa tassa dukkhanidānassa ajjupekkhato upekkhaṃ bhāvayato virāgo hoti – evampissa taṃ dukkhaṃ nijjiṇṇaṃ hoti.

11. "මහණෙනි, යම්සේ පුරුෂයෙක් තෙම සත්‍රියක් කෙරෙහි ඇළුම් සහිත වූයේ, පිලිබද සිත් ඇත්තේ, දැඩිවූ ආලය ඇත්තේ, දැඩිවූ බලාපොරොත්තු ඇත්තේ වේද, හෙතෙම අත් පුරුෂයෙකු සමග එක්ව සිටින්නාවූ, එක්ව කථා කරන්නාවූ, එක්ව සෙල්ලම් කරන්නාවූ, එක්ව සිනාසෙන්නාවූ, ඒ සත්‍රිය දක්නේය. මහණෙනි, ඒ කුමකැයි හඟිවිද? කිමෙක්ද? ඒ පුරුෂයා හට අත් පුරුෂයෙකු සමග සිටින්නාවූ, කථා කරන්නාවූ, මහත්සේ සිනාසෙන්නාවූ, මේ සත්‍රිය දැක, ශෝකය, වැලපීමය, දුකය, දොම්නසය, උපාසාසය යන මොහු උපදින්නාහුද?" "ස්වාමීනි, එසේය." "ඊට හේතු කවරේද?" "ස්වාමීනි, මේ පුරුෂ තෙම වනාහි මේ සත්‍රිය කෙරෙහි ඇළුම්

සහිත වූයේ, පිළිබඳ සිත් ඇත්තේ, දැඩි ආලය ඇත්තේ, දැඩි බලාපොරොත්තු ඇත්තේ වෙයි. එහෙයින් අන් පුරුෂයෙකු සමග සිටින්නාවූ, කථා කරන්නාවූ, මහත්තේ සිනාසෙන්නාවූ, සිනාසෙන්නාවූ, ඒ ස්ත්‍රිය දැක ශෝකය, පරිදේවය, දුකය, දොම්නසය, උපායාසය යන මොහු උපදිත්."

"Seyyathāpi, bhikkhave, puriso itthiyā sāratto **paṭibaddhacitto tibbacchando tibbāpekkho**. So taṃ itthiṃ passeyya aññena purisena saddhiṃ santitṭhantiṃ sallapantiṃ sañjagghantiṃ saṃhasantiṃ. Taṃ kiṃ maññatha, bhikkhave, api nu tassa purisassa amuṃ itthiṃ disvā aññena purisena saddhiṃ santitṭhantiṃ sallapantiṃ sañjagghantiṃ saṃhasantiṃ uppajjeyyumuṃ sokaparidevadukkhadomanassūpāyāsā"ti? "Evaṃ, bhante".

"මහණෙනි, ඉක්බිති ඒ පුරුෂයාට මෙබඳු සිතක් වන්නේය. මම වනාහි මේ ස්ත්‍රිය කෙරෙහි ඇළුම් සහිත වූයේ, පිළිබඳ සිත් ඇත්තේ, දැඩි ආලය ඇත්තේ, දැඩි වූ බලාපොරොත්තු ඇත්තේ වෙයි. ඒ මට අන් පුරුෂයෙකු සමග සිටින්නාවූ, කථා කරන්නාවූ, මහත්තේ සිනාසෙන්නාවූ, සිනාසෙන්නාවූ, මේ ස්ත්‍රිය දැක ශෝකය, පරිදේවය, දුකය, දොම්නසය, උපායාසය යන මොහු උපදිත්. 'මම මේ ස්ත්‍රිය කෙරෙහි මගේ යම් ජනද රාගයක් (ඇල්මක්) වේද, එය දුරු කරන්නෙමි නම්, ඉතා යෙහෙකැයි ' කියායි. හෙතෙම මේ ස්ත්‍රිය කෙරෙහි යම් තද ඇල්මක් වේද, එය දුරු කරන්නේය. හෙතෙම පසු කලෙක අන් පුරුෂයෙකු සමග සිටින්නාවූ, කථා කරන්නාවූ, මහත්තේ සිනාසෙන්නාවූ, සිනාසෙන්නාවූ, ඒ ස්ත්‍රිය දකින්නේය. මහණෙනි, ඒ කුමකැයි හඟව්ද, කිම? ඒ පුරුෂයාට අන් පුරුෂයෙකු සමග සිටින්නාවූ, කථා කරන්නාවූ, මහත්තේ සිනාසෙන්නාවූ, සිනාසෙන්නාවූ, මේ ස්ත්‍රිය දැක ශෝකය, පරිදේවය, දුකය, දොම්නසය, උපායාසය යන මොහු උපදින්නාහුද?" . "ස්වාමීනි, මෙය නොවෙමැයි. ඊට හේතු කවරේද? ස්වාමීනි, මේ පුරුෂ තෙම වනාහි මේ ස්ත්‍රිය කෙරෙහි පහවූ ඇළුම් ඇත්තේ වෙයි. එහෙයින් අන් පුරුෂයෙකු සමග සිටින්නාවූ, කථා කරන්නාවූ, මහ සිනාවෙන් සිනාසෙන්නාවූ, සිනාසෙන්නාවූ, ඒ ස්ත්‍රිය දැක ශෝක, පරිදේව, දුක් දොම්නස, උපායාසයෝ නුපදිත්ය" යි කීහ.

12."මහණෙනි, එපරිද්දෙන්ම මහණතෙම දුකින් නොමඬනා ලද මේ මනුෂ්‍යාත්මය දුකින් නොමඬයි. දැහැමිවූ සැපයද අන් නොහරියි. ඒ සැපයෙහි මුසපත් නොවූයේද වෙයි. හෙතෙම වියරී කරන්නාවූ 'මගේ වියරී කිරීම හේතු කොට ගෙන දුකට හේතුවූ තෘෂ්ණාවගේ දුරුවීම වෙයි. උපේක්ෂාව වඩන්නාවූ මගේ උපේක්ෂාව වැඩිම හේතුවනාට ගෙන දුකට හේතුවූ තෘෂ්ණාවගේ දුරුවීම වෙයි යි දැන ගනී. හෙතෙම වියරී කරන්නාහට වියරී කිරීම හේතු කොට ගෙන දුකට හේතුවූ යම් තෘෂ්ණාවක්හුගේ දුරුවීම වෙයිද, එහි වියරී කරයි. උපේක්ෂාව වැඩිම හේතුවනාට ගෙන දුකට හේතුවූ

තෘෂ්ණාවගේ දුරුවීමක් වේ නම් එහි උපේක්ෂා වඩයි. වියරී කරන්නාවූ ඔහුගේ වියරී කිරීම හේතු කොට ගෙන ඒ දුක් උපදවන හේතුව වූ තෘෂ්ණාවගේ දුරු වීමක් වේ. එසේ ද ඔහුගේ දුක් දිරා යාම වෙයි. උපේක්ෂාව වඩන්නාවූ ඔහුට උපේක්ෂාව වැඩිම හේතු කොට ගෙන ඒ දුක් උපදවන හේතුව වූ තෘෂ්ණාවගේ දුරුවීමක් වේද, එසේද ඔහුගේ දුක් දිරා ගියේ වෙයි.

13. "මහණෙනි, නැවත අතිකක්ද කියමි. මහණ තෙම මෙසේ සලකයි. සැපයේ වාසය කරන්නාවූ මාගේ අකුසල ධර්මයෝ වැඩෙත්. කුසල ධර්මයෝ පිරිහෙත්. ශරීරයට දුක් ඇතිවන සේ උත්සාහ කරන්නාවූ මාගේ අකුසල ධර්මයෝ පිරිහෙත්. කුසල ධර්මයෝ වැඩෙත්.

"ශරීරයට දුක් ඇතිවන සේ උත්සාහ කරන්නෙහි නම් ඉතා යෙහෙකි කියායි. හෙතෙම ශරීරයට දුක් ඇතිවනසේ වියරී කරයි. ශරීරයට දුක් ඇතිවනසේ වියරී කරන්නාවූ ඔහුගේ අකුසල ධර්මයෝ පිරිහෙත්. කුසල ධර්මයෝ වැඩෙත්. හෙතෙම පසු කාලයෙහි ශරීරයට දුක් ඇතිවන සේ වියරී නොකරයි. ඊට හේතුව කවරේද? මහණෙනි, යමක් සඳහා ඒ මහණ තෙම ශරීරයට දුක් ඇතිවන

සේ වියැහි කරන්නේද, ඒ අතරින් ඔහුට සම්පූර්ණ වූයේ වෙයි. එහෙයින් පසු කාලයෙහි ශරීරයට දැක් උපදින සේ වියැහි නොකරයි.

"Puna caparaṃ, bhikkhave, bhikkhu iti paṭisañcikkhati – 'yathāsukhaṃ kho me viharato akusalā dhammā abhivaḍḍhanti, kusalā dhammā parihāyanti; dukkhāya pana me attānaṃ padahato akusalā dhammā parihāyanti, kusalā dhammā abhivaḍḍhanti. Yaṃnūnāhaṃ dukkhāya attānaṃ padaheyya'nti. So dukkhāya attānaṃ padahati. Tassa dukkhāya attānaṃ padahato akusalā dhammā parihāyanti kusalā dhammā abhivaḍḍhanti. So na aparena samayena dukkhāya attānaṃ padahati. Taṃ kissa hetu? Yassa hi so, bhikkhave, bhikkhu atthāya dukkhāya attānaṃ padaheyya svāssa attho abhinipphanno hoti. Tasmā na aparena samayena dukkhāya attānaṃ padahati.

14. "මහණෙනි, යම් සේ හි වඩුවෙක් හිස ගිනි පෙනෙලි දෙකෙකින් නවාද, නැවත නැවත නවාද, ඇද හරියිද, කම්භය කරයිද, මහණෙනි, යම් හෙයකින් වනාහි හි වඩුවා විසින් ඊය ගිනි පෙනෙලි දෙකකින් නවන ලද්දේ වෙද, අතිශයින් නවන ලද්දේ වෙද, ඇද හරින ලද්දේද, කර්මභය කරන ලද්දේ වෙද, ඒ හි වඩු තෙම පසු කාලයෙහි ඒ ඊය ගිනි පෙනෙලි දෙකෙකින් නොනවයි. අතිශයින් නොනවයි. ඇද නොහරියි. කම්භය නොකරයි. ඊට හේතු කවරේද? මහණෙනි, ඒ හි වඩු තෙම යමක් සඳහා ඊය ගිනි පෙනෙලි දෙකෙකින් නවන්නේද? අතිශයින් නවන්නේද, ඇද හරියිද, කම්භය කරන්නේද, ඒ අතරින් ඔහුට සම්පූර්ණ වූයේ වෙයි. එහෙයින් ඒ වඩු

තෙම පසු කාලයෙහි ඊය ගිනි පෙනෙලි දෙකකින් නොනවයි. අතිශයින් නොනවයි. ඇද නොහරියි. කම්භය නොකරයි. මහණෙනි, එපරිද්දෙන්ම, මහණ තෙම මෙසේ සලකයි. සැපසේ වාසය කරන්නාවූ මාගේ අකුසල ධර්මයෝ වැඩෙත්. කුසල ධර්මයෝ පිරිහෙත්. ශරීරයට දැක් ඇතිවන සේ වියැහි කරන්නාවූ මාගේ අකුසල ධර්මයෝ පිරිහෙත්. කුසල ධර්මයෝ වැඩෙත්. මම ශරීරයට දැක් ඇතිවන සේ වියැහි කරන්නෙමි නම් ඉතා යෙහෙකැයි කියායි. හෙතෙම ශරීරයට දැක් ඇතිවන සේ වියැහි කරයි. ශරීරයට දැක් ඇතිවන සේ වියැහි කරන්නාවූ ඔහුගේ අකුසල ධර්මයෝ පිරිහෙත්. කුසල ධර්මයෝ වැඩෙත්. හෙතෙම පසු කලෙකින් ශරීරයට දැක් **නැතිවන** සේ වියැහි නොකරයි. ඊට හේතු කවරේද? මහණෙනි, ඒ මහණ තෙම යම් අතරින් කඳහා ශරීරයට දැක් ඇතිවන සේ වියැහි කරන්නේද, ඒ අතරින් ඔහුට සම්පූර්ණ වූයේ වෙයි. එහෙයින් පසු කලෙකින් ශරීරයට දැක් උපදින සේ වියැහි නොකරයි. මහණෙනි, මෙසේද උපක්‍රමය එල සහිත වෙයි. උත්සාහය එල සහිත වෙයි.

15. 'මහණෙනි, නැවත අතිකක්ද කියමි. මේ ලෝකයෙහි අභීන්වූ, සමයක් සම්බුද්ධවූ, අජට විද්‍යා පසලොස් වරන ධර්මයන්ගෙන් යුක්තවූ, ශාභන ගමන් ඇත්තාවූ, ලෝකය දන්නාවූ, නිරුත්තරවූ, දමනය කළ නොහැකි පුරුෂයන් දමනය කිරීමෙහි සාප්ඵ වාහකයෙකු බඳුවූ, දෙවි මිනිසුන්ට අනුශාසනා කරන්නාවූ, වතුස්සත්‍යයන් අවබෝධ කළාවූ, රාගාදී කෙලෙසුන් විනාශ කළාවූ, නවාගනයන් වහන්සේ පහල වෙත්. ඒ නවාගත තෙම දෙවියන් සහිතවූ, මාරයන් සහිතවූ, බ්‍රහ්මයන් සහිතවූ, මහණ බමුණන් සහිතවූ, දෙවි මිනිසුන් සහිතවූ, සත්‍ව ප්‍රජාව සහිතවූ මේ ලෝකය විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂකොට දැන ගනියි. ඒ නවාගත තෙම මූල යහපත්වූ, මැද යහපත්වූ, කෙළවර අතී සහිතවූ, ව්‍යඤ්ජන සහිතවූ, සියල්ල සම්පූර්ණවූ ධර්මය දේශනා කරයි. පිරිසිදුවූ මාගී බ්‍රහ්මචරියාව ප්‍රකාශ කරයි. ඒ ධර්මය ගෘහපතියෙක් හෝ ගෘහපති පුත්‍රයෙක් හෝ එක්තරා කුලයක උපන්නෙක් හෝ අසයි.

හෙතෙම ඒ ධර්මය අසා නවාගනයන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව ලබයි. හෙතෙම ඒ ශ්‍රද්ධාව ලැබීමෙන් යුක්තවූයේ මෙසේ සලකයි. 'ගිහිගෙයි විසිම අවහිරය. රාගාදී කෙලෙස් ඉපදීමට මාගීයයි. පැවිදිවීම අවකාශ ස්ථානයයි. ගිහිගෙයි වසන්නහු විසින් ඒකාන්තයෙන් සම්පූර්ණවූ,

ඒකාන්තයෙන් පිරිසිදුවූ, ලියන ලද සකස් වැනිවූ, මේ බුහුමවය්‍යාවෙහි හැසිරෙන්නට පහසු නොවෙයි. මම හිසකේ රැවුල් කපා, කසට වත් හැඳ, ගිහිගෙන් නික්ම ගාසනයෙහි පැවිදි වන්නෙමි නම් ඉතා යහපත් කියායි.

16. "හෙතෙම මෑත කලෙකින් ස්වල්පවූ සම්පත් රාශිය හෝ හැර මහත්වූ සම්පත් රාශිය හෝ හැර, ස්වල්පවූ නෑ පිරිවර හෝ හැර, මහත්වූ නෑ පිරිවර හෝ හැර, හිසකේ රැවුල් කපා, කසට වස්ත්‍ර හැඳ, ගිහිගෙන් නික්ම ගාසනයෙහි පැවිදි වෙයි. හෙතෙම මෙසේ පැවිදි වූයේම, හිසසුන්ගේ අධිශීල ශික්ෂාවට හා සමාන දිවි පැවැත්මට පැමිණියේ, ප්‍රාණ 17ක හැර, ප්‍රාණ 17කයෙන් වැළකුණේ වෙයි. බහා තබන ලද දඩු ඇත්තේ, බහා තබන ලද ආයුධ ඇත්තේ, ලැජ්ජා ඇත්තේ, කරුණාවට පැමිණියේ, සියළු සතුන් කොරෙහි හිතානුකම්පා ඇත්තේ, වාසය කරයි. අදන්තාදානය හැර, අදන්තාදානයෙන් වැළකුණේ වෙයි. දුන් දෙය ගන්නා සුළු වූයේ. දුන් දෙය කැමති වන්නේ, සොරනොවූ, පවිත්‍රවූ, ආත්මයෙන් යුක්තව, වාසය කරයි. අබුහුමවය්‍යාව හැර, ශ්‍රේෂ්ටවූ හැසුරුම් ඇත්තේ, ග්‍රාම ධර්මයක්වූ මෙමුදුන සේවනයෙන් දුරුවූයේ, වැළකුණේ වෙයි. මූසා වාදය හැර, බොරු කීමෙන් වැළකුණේ, සත්‍යය කියන සුළු වූයේ, සත්‍යයෙන් සත්‍යය ගැලපීම ඇත්තේ, ස්ථිර වචන ඇත්තේ, ඇදහියයුතු වචන ඇත්තේ, ලොකයා නොරවන්නෙක් වේ. පිසුනු වචනය හැර කේලාම් කීමෙන් වැළකුණේ වෙයි. මෙතැනින් අසා මොවුන්ගේ බිඳීම පිණිස, එතැනින් නොකියන්නේ වෙයි. එතැනින් අසා ඔවුන්ගේ බිඳීම පිණිස මෙතැනින් නොකියන්නේ වෙයි.

17. "මෙසේ බිඳුනවූන් ගලපන්නේ හෝ, සමගි වූවන්ට අනුබල දෙන්නේ හෝ, සමගියට කැමැත්තේ, සමගියෙහි ඇඳුමේ, සමගියට සතුටු වන්නේ, සමගි කරන වචන

කියන්නේ වෙයි. එරැජ වචනය හැර, රළු බස් කීමෙන් වැළකුණේ වෙයි. යම් ඒ වචනයක් නිදොස්ද, කණට සැපද, ප්‍රේමණියද, සිහ සතුටු කරන්නේද, පුරවැසි භාවයට සුදුසුද, බොහෝ දෙනා කැමතිද, බොහෝ දෙනාගේ මන වඩන්නීද, එබඳු වචන කියන්නේ වෙයි. සම්ප්‍රලාපය හැර හිස්වූ කථා කීමෙන් වැළකුණේ වෙයි. කලට සුදුසු වචන ඇත්තේ, සත්‍යවූ වචන ඇත්තේ, අභව්යෙන් යුත් වචන ඇත්තේ, ධර්මයෙන් යුත් වචන ඇත්තේ, විනය සම්බන්ධවූ වචන ඇත්තේ, සුදුසු කල්හි කරුණු දැක්වීම් සහිතවූ, ප්‍රමාණවත්වූ, අභව්යෙන් යුක්තවූ, නිධානයක් මෙන් සිහෙහි තැබියයුතු වචන කියන්නේ වේ.

18. "හෙතෙම තෘණ, ගස්, වැල්, සිඳිම්, බිඳිම්, ආදියෙන් වැළකුණේ වෙයි. එක වේලේ වළඳනා ආහාර ඇත්තේ, රාත්‍රී භෝජනයෙන් වැළකුණේ, නොකල්හි වැළඳීමත් වැළකුණේ වෙයි. නැටුම්, ගී කීම්, විණා ආදිය වැයීම. විසුළු දැකීම් යන මෙයින් වැළකුණේ වෙයි. මල් ගඳ විලවූන් දැරීම එයින් සැරසීම, අඩුතැන් පිරවීමෙන්, අලංකාර කිරීම යන මෙයින් වැළකුණේ වෙයි. උසසුන් මහ අස්තෙන් වැළකුණේ වෙයි. රන්, රිදී, මසු, කහවනු පිළිගැන්මෙන් වැළකුණේ වෙයි. අමු ධාන්‍ය වගී පිළිගැන්මෙන් වැළකුණේ වෙයි. අමු මස් වගී පිළිගැන්මෙන් වැළකුණේ වෙයි. ස්ත්‍රීන් හා ලදැරියන් පිළිගැන්මෙන් වැළකුණේ වෙයි. දාසින් හා දාසයන් පිළිගැන්මෙන් වැළකුණේ වෙයි. එළවන්, තිරුවන් පිළිගැන්මෙන් වැළකුණේ වෙයි. කුකුළන්, හූරන් පිළිගැන්මෙන් වැළකුණේ වෙයි. ඇතුන්, ගවයන්, අසුන්, වෙළඹුන් පිළිගැන්මෙන් වැළකුණේ වෙයි. කෙන්, වන් පිළිගැන්මෙන් වැළකුණේ වෙයි. දුත මෙහෙවරය, පණිවුඩ පණන්වල යෙදීම යන මෙයින් වැළකුණේ වෙයි. වෙළඳාම් පිණිස ගණු දෙනු කිරීමෙන් වැළකුණේ වෙයි. තරාදි ආදියෙන් වංචා කිරීමය, රන් හා තොරන් මිශ්‍ර වංචා කිරීමය, වී ආදිය මැනීමෙන් වංචා කිරීමය, යන මෙයින් වැළකුණේ වෙයි. අල්ලස් ගැනීමය, වංචා කිරීමය, උපායෙන් අනුත්

රුවටීමය, කපටිකමය, යන මෙයින් වැළකුණේ වෙයි. සිඳිමය, මැරීමය, බැඳීමය, සැඟවී සිට වස්තු පැහැර ගැන්මය, ගම් පැහැරීමය, බලාත්කාරකම් කිරීමය, යන මෙයින් වැළකුණේ වෙයි. හෙතෙම කය පරිහරණයට සුදුසු සිවුරෙන් හා කුස පරිහරණයට සුදුසු පිණිඩපානයන් සතුටු වූයේ වෙයි. යම් යම් තැනෙකින්ම යයිද, අටපිරිකර හැරගෙනම යයි. යම්සේ නම් පියාපත්

ඇති පක්ෂයෙක් යම් යම් තැනෙකින්ම පියාඹයිද, පියාපත් බර සහිතවම පියාඹයිද, එමෙන්ම මහණතෙම කය පරිහරණයට සුදුසු සිටුවරන් හා කුස පරිහරණයට සුදුසු පිණිඳපාතයෙන් සතුටුවූයේ වෙයි. යම් යම් තැනෙකින්ම යේද, පිරිකර හැරගෙනම යයි. හෙතෙම මේ ආය්‍යීචු ශීල රාශියෙන් යුක්තවූයේ, ආධ්‍යාත්මිකවූ, නිරවද්‍යවූ, සුවය විදියි.

19. 'හෙතෙම ඇසින් රූපය දැක නිමිති වශයෙන් නොගන්නේ කුඩා සලකුණු වශයෙන් නොගන්නේ වෙයි. යම් හේතුවකින් මේ වක්ෂර්ථයෙහි අසංවරව වාසය කරන්නහුට විෂම ලොභය හා දොම්නසය යන ලාමකවූ අකුසල ධර්මයෝ අනුව උපදින්නද, ඔවුන්ගේ සංවරය පිණිස පිලිපදියි. වක්ෂර්ථය රකියි. වක්ෂර්ථයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. කණින් ශබ්දය අසා තපසින් කෙළවර වීමෙන් අලුත්වූ කමියන් නොකිරීමෙන් මන්තෙහි නොහට ගැණීම වේ. මන්තෙහි නොහට ගැණීමෙන් කමියන්ගේ නැසීම වේ. කමියන්ගේ නැසීමෙන් දුක් නැසීම වේ. දුක් නැසීමෙන් වේදනා නැසීම වේ. වේදනා නැසීමෙන් නාසයෙන් සුවද ආනයන කොට නිමිති වශයෙන් නොගන්නේ, කුඩා සලකුණු වශයෙන් නොගන්නේ වෙයි. යම් හෙයකින් මේ ශ්‍රෝතෙතියයයෙහි අසංවරව වාසය කරන්නහුට විෂම ලොභය හා දොම්නස යන ලාමකවූ අකුසල ධර්මයෝ අනුව වහනය වෙන්නද, ඔවුන්ගේ සංවරය පිණිස පිලිපදියි. ශ්‍රෝතෙතිය රකියි. ශ්‍රෝතෙතියයයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි.

20. " දිවෙන් රස විද නිමිති වශයෙන් නොගන්නේ, කුඩා සලකුණු වශයෙන් නොගන්නේ වෙයි. යම් හේතුවකින් මේ ශ්‍රෝතෙතියයෙහි අසංවරව වාසය කරන්නහුට විෂම ලොභය

හා දොම්නසය යන ලාමකවූ අකුසල ධර්මයෝ වහනය වෙන්නද, ඔවුන්ගේ සංවරය පිණිස පිලිපදියි. ශ්‍රෝතෙතිය රකියි. ශ්‍රෝතෙතියයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. කයින් ස්පෂී කලයුක්ත ස්පෂී කොට නිමිති වශයෙන් නොගන්නේ, කුඩා සලකුණු වශයෙන් නොගන්නේ වෙයි. යම් හේතුවකින් මේ ජිව්හේතියයෙහි අසංවරව වාසය කරන්නහුට විෂම ලොභය හා දොම්නස යන ලාමකවූ අකුසල ධර්මයෝ අනුව වහනය වෙන්නද, ඔවුන්ගේ සංවරය පිණිස පිලිපදියි. ජිව්හේතිය රකියි. ජිව්හේතියයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. සිහින් ධර්මය දැක නිමිති වශයෙන් නොගන්නේ, කුඩා සලකුණු වශයෙන් නොගන්නේ වෙයි. යම් හේතුවකින් මේ මනින්දියයෙහි අසංවරව වසන්නහුට විෂම ලොභ දොම්නස යන ලාමකවූ අකුසල ධර්මයෝ අනුව උපදින්නද, ඔවුන්ගේ සංවරය පිණිස පිලිපදියි. මනින්දිය රකියි. මනින්දියෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. හෙතෙම මේ ආය්‍යීචු ඉන්ද්‍රිය සංවරයෙන් යුක්තවූයේ, ආධ්‍යාත්මිකවූ ආධ්‍යාත්මිකවූ සැපද විදියි.

21."හෙතෙම ඉදිරියට යෑමෙහි, හැරී යෑමෙහි, මනාව දැන කරන්නේ වෙයි. ඉදිරිය බැලීමෙහි, වට පිට බැලීමෙහි, මනාව දැන කරන්නේ වෙයි. (අත් පා) ඇතිලීමෙහි, දිග හැරීමෙහි, මනාව දැන කරන්නේ වෙයි. සහල සිවුර හා පාත්‍රා සිවුරු දැරීමෙහි මනාව දැන කරන්නේ වෙයි. අනුව කිරීමෙහි, පානය කිරීමෙහි, කඩා කෑමෙහි, රස විඳීමෙහි, මනාව දැන කරන්නේ වෙයි. මල මුත්‍ර කිරීමෙහි මනාව දැන කරන්නේ වෙයි. යාමෙහි, සිටීමෙහි, හිඳීමෙහි, සයනයෙහි නිදි දුරු කිරීමෙහි, කපාවෙහි, නිශ්ශබ්ද වීමෙහි, මනාව දැන කරන්නේ වෙයි. හෙතෙම මේ ආය්‍යීචු ශීල රාශියෙන්ද යුක්තවූයේ, මේ ආය්‍යීචු ඉන්ද්‍රිය සංවරයෙන්ද යුක්තවූයේ, මේ ආය්‍යීචු සිහි නුවණ දෙකින් යුක්තවූයේ. වනය, රුක්මූලය, පච්ඡනය, කඳුරුලිය, පච්ඡගුහනය, සොහොනය, ඉතා දුර වන සෙනසුනය, හිස් තැනය, පිදුරු ගොඩය, යන විවේක සේනාසනයක් හඡනය කරයි.

22."හෙතෙම බතින් පසු කල්හි පිණිඳපාතයෙන් වැලකුණේ පය්‍යීචකය බැඳගෙන, සාජුකොට කය පිහිටුවා, සිහිය ඉදිරිපත්කොට තබා හිඳගනියි. හෙතෙම ස්කන්ධ ලොකයෙහි දැඩි

ලොභය දුරුකොට දැඩි ලොභය පහව ගියාට, සිහින් යුක්තව වාසය කරයි. දැඩි ලොභයෙන් සිහි පිරිසිදු කරයි. වෙෂයෙන් දුෂිතවූ සිහි දුරුකොට ක්‍රොධ රහිත සිහි ඇත්තේ, සියළු සතුන් කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇත්තේ, වාසය කරයි. ව්‍යාපාද දොෂයෙන් සිහි පිරිසිදු කරයි.

"චිත්තමධය හැර, පහවූ චිත්තමධය ඇත්තේ, ආලෝක සංඥා ඇත්තේ, සිහි නුවණ ඇත්තේ වාසය කරයි. චිත්තමධයෙන් සිත පිරිසිදු කරයි. නොසන්සුන් බව හා පසුතැවීම හැර නොසන්සුන් නොවී ඇතුළත සංසුන් සිත් ඇතිව වාසය කරයි. උධවචකුක්කුචවයෙන් සිත පිරිසිදු කරයි. සැක කිරීම හැර එතර කළාවූ සැක ඇත්තේ, කුශල ධර්මයන්හි සැක රහිතවූයේ වාසය කරයි. විවිකිච්ඡාවෙන් සිත පිරිසිදු කරයි.

19."හෙතෙම මේ චිත්තයාගේ කෙලෙසිමි ඇත්තාවූ, ප්‍රඥාව දූවීල කරන්නාවූ, නිවර්තන පස හැර, කාමයන්ගෙන් වෙන්වම, අකුසල ධර්මයන්ගෙන් වෙන්ව, චිත්තී සහිතවූ, විචාර සහිතවූ, විවේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැපය ඇති. ප්‍රථම ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරයි. මහණෙනි, මෙසේද, උපක්‍රමය සඵල වූයේ වෙයි. වීර්යය සඵල වූයේ වෙයි. මහණෙනි, නැවත අතිකක්ද කියමි. මහණතෙම චිත්තී විචාරයන්ගෙන් සංසිද්ධිමෙන් ඇතුළත පැහැදීම ඇත්තාවූ, චිත්තයාගේ එකඟ බැව් ඇත්තාවූ, චිත්තී රහිතවූ, විචාර රහිතවූ, සමාධියෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැපය ඇති චිත්තී ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරයි. මහණෙනි, මෙසේද, උපක්‍රමය සඵල වූයේ වෙයි. වීර්යය සඵල වූයේ වෙයි. වීර්යය සඵලවූයේ වෙයි.

20." මහණෙනි, නැවත අතිකක්ද කියමි. මහණතෙම ප්‍රීතියගේද, නොඇල්මෙන් උපේක්ෂා ඇත්තේද, සිහි නුවණ ඇත්තේද, වාසය කරයි. සැපයද නාම කයින් විදියි. ආර්යයෝ යම් ධ්‍යානයක් උපේක්ෂා ඇත්තේ, සිහි ඇත්තේ, සැප විභරණ ඇත්තේයයි කියන්නද, ඒ තෘතීය ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරයි. මහණෙනි, මෙසේද, උපක්‍රමය සඵල වූයේ වෙයි. වීර්යය කිරීම සඵල වූයේ වෙයි.

[q 62/]

21 "මහණෙනි, නැවත අතිකක්ද කියමි. මහණතෙම සැපයද දුරු කිරීමෙන්, දුකද දුරු කිරීමෙන්, පළමු කොටම සොමනස්, දොමනස් දෙදෙනාගේ නැසීමෙන්, දුක් නැත්තාවූ, සැප නැත්තාවූ, උපේක්ෂා සමෘති දෙදෙනාගේ පිරිසිදු බැව් ඇති වතුථී ධ්‍යානයට පැමිණ වාසය කරයි.

මහණෙනි, මෙසේද උපක්‍රමය සඵලවූයේ වෙයි. වීර්යය සඵලවූයේ වෙයි.

22. හෙතෙම මෙසේ සිත එකඟවූ කල්හි, පිරිසිදුවූ කල්හි, නිමිලවූ කල්හි, කෙලෙස් රහිතවූ කල්හි, පහව ගිය උපක්ලේශ ඇති කල්හි, මෘදුවූ කල්හි, කම්ඝෂමවූ කල්හි, ස්ථිරවූ කල්හි. කම්පා නොවන බවට පැමිණි කල්හි, පෙර විසූ කඳ පිලිවෙල සිහි කරණ නුවණ පිණිස සිත එලවයි. හෙතෙම නොයෙක් ප්‍රකාරවූ පෙර විසූ කඳ පිලිවෙල සිහි කරයි. එනම් ජාති එකක්ද, ජාති දෙකක්ද, ජාති තුණක්ද, ජාති හතරක්ද, ජාති පහක්ද, ජාති දසයක්ද, ජාති විසිසක්ද, ජාති තිහක්ද, ජාති හතලිහක්ද, ජාති පණහක්ද, ජාති සියයක්ද, ජාති දහසක්ද, ජාති ලක්ෂයක්ද, නොයෙක් සංවතී කල්පයන්ද, නොයෙක් විවතී කල්පයන්ද, නොයෙක් සංවතී විවතී කල්පයන්ද, අසවල් තන්හි මෙබඳු නම් ඇත්තෙක්, මෙබඳු ගොත්‍ර ඇත්තෙක්, මෙබඳු වණී ඇත්තෙක්, මෙබඳු ආහාර ඇත්තෙක්, මෙබඳු සැප දුක් විඳින්නෙක්, මෙබඳු ආයුෂය කෙලවර කොට ඇත්තෙක් වීම්. ඒ මම එයින් වූනවූයේ, අසවල් තන්හි ඉපදුනෙමි. එහිදු මෙබඳු නම් ඇත්තෙක්, මෙබඳු ගොත්‍ර ඇත්තෙක්, මෙබඳු වණී ඇත්තෙක්, මෙබඳු ආහාර ඇත්තෙක්, මෙබඳු සැප දුක් විඳින්නෙක්, මෙබඳු ආයුෂය කෙලවර කොට ඇත්තෙක් වීම්. ඒ මම එයින් වූනවූයේ, මෙහි උපන්නේ, වෙමියි. මෙසේ ආකාර සහිතවූ, උදෙසිමි සහිතවූ, අනෙක ප්‍රකාරවූ, පෙර විසූ කඳ පිලිවෙල සිහි කරයි. මහණෙනි, මෙසේද උපක්‍රමය සඵලවූයේ වෙයි. වීර්යය සඵලවූයේ වෙයි.

23. "හෙතෙම මෙසේ සිත එකඟවූ කල්හි, පිරිසිදුවූ කල්හි, නිර්මලවූ කල්හි, කෙලෙස් රහිතවූ කල්හි, පහව ගිය උපක්ලේශ ඇති කල්හි, මෘදුවූ කල්හි, කම්ඝෂමවූ කල්හි, සිටි කල්හි,

කම්පා නොවන බවට පැමිණි කල්හි, සන්තපයන්ගේ වූනවීම හෝ ඉපදීම දැන ගැනීම පිණිස සිත එලවයි. හෙතෙම දිව්‍යවූ, පිරිසිදුවූ, මිනිසැස ඉක්ම පැවැත්තාවූ ඇසින්, වූනවන්නාවූද,

උපදේශනාවලද, හිතවූ, ප්‍රණීතවූ, සුවඤ්ච, දුර්වර්ණයවූ, යහපත් ගතිවලට ගියාවූද, අයහපත් ගතිවලට ගියාවූද, සත්ත්වයන් දකියි. කමිටු පරිද්දෙන් පරලොව ගියාවූ සත්ත්වයන් දැන ගනියි. ඒකාන්තයෙන් මේ පින්වත් සත්ත්වයෝ කාය දුශ්චරිතයෙන් යුක්තවූවාහුය, වාක් දුශ්චරිතයෙන් යුක්තවූවාහුය. මනෝ දුශ්චරිතයෙන් යුක්තවූවාහුය. ආයීයන්ට උපවාද කියන්නාහුය. මිත්‍යා දෘෂ්ටි ඇත්තාහුය. මිත්‍යා දෘෂ්ටිගේ කර්ම සමාදන් වූවාහුය: ඔවුහු ශරීරයාගේ බිඳීමෙන් මරණින් මතු, සැපයෙන් පහවූ, දුකට පිලිසරණවූ, විවසව පහිත වන්නාවූ, තරකයෙහි උපන්නාහුය. මේ පින්වත් සත්ත්වයෝ වනාහි, කාය සුවර්තයෙන් යුක්ත වූවාහුය. වාග් සුවර්තයෙන් යුක්ත වූවාහුය. මනෝ සුවර්තයෙන් යුක්ත වූවාහුය. ආයීයන්ට උපවාද නොකියන්නාහුය. සමායක් දෘෂ්ටි ඇත්තාහුය. සමායක් දෘෂ්ටිගේ කර්ම සමාදන් වූවාහුය. ඔවුහු ශරීරයාගේ බිඳීමෙන් මරණින් මතු, යහපත් ගති ඇත්තාවූ, ස්වභාවික ලෝකයෙහි උපන්නාහුයයි, මෙසේ දිව්‍යවූ, පිරිසිදුවූ, මිනිසැප ඉක්ම පැවැත්තාවූ ඇසින්, වුතවන්නාවූද, උපදේශනාවලද, හිතවූ, ප්‍රණීතවූ, සුවඤ්ච, දුර්වර්ණවූ, සුගතවූ, දුර්ගතවූ, සත්ත්වයන් දකියි. කමිටු පරිද්දෙන් පරලොව ගියාවූ, සත්ත්වයන් දැන ගනියි. මහණෙනි, මෙසේද උපක්‍රමය සඵලවූයේ වෙයි. වීයීය සඵලවූයේ වෙයි.

26. හෙතෙම මෙසේ සිත ඵකගවූ කල්හි, පිරිසිදුවූ කල්හි, නිර්මලවූ කල්හි, කෙලෙස් රහිතවූ කල්හි, පහව ගිය උපක්ලේශ ඇති කල්හි, මෘදුවූ කල්හි, කම්ඤ්ජමවූ කල්හි, ස්ඵරවූ කල්හි, කම්පා නොවන බවට පැමිණි කල්හි, ආශ්‍රවයන්ගේ ක්ෂයවීම දැනගැනීම පිණිස සිත ඵලවයි. හෙතෙම මෙය දුකය තත්වූ පරිද්දෙන් දැන ගනියි. මේ දුක ඉපදීමට හේතුවයයි තත්වූ පරිද්දෙන් දැන ගනියි. මේ දුක් නැතිකිරීමයයි තත්වූ පරිද්දෙන් දැන ගනියි. මේ දුක් නැති

කිරීමට පිලිපදින්නාවූ මාගීයයි තත්වූ පරිද්දෙන් දැන ගනියි. මේ ආශ්‍රවයෝයි තත්වූ පරිද්දෙන් දැන ගනියි. මේ ආශ්‍රවයන්ගේ ඇතිවීමට හේතුවයයි තත්වූ පරිද්දෙන් දැන ගනියි. මේ ආශ්‍රවයන්ගේ නිරෝධයයි තත්වූ පරිද්දෙන් දැන ගනියි. මේ ආශ්‍රවයන් නිරුද්ධ කිරීමට පිලිපදින මාගීයයි තත්වූ පරිද්දෙන් දැන ගනියි. මෙසේ දන්නාවූ, මෙසේ දක්නාවූ, ඔහුගේ කාමාශ්‍රව කෙරෙන්නද, සිත මිදේ. භවාශ්‍රව කෙරෙන්නද සිත මිදේ. අවිද්‍යාශ්‍රව කෙරෙන්නද සිත මිදේ. මිදුනු කල්හි 'මිදුනේය' යන දැනීම වේ. ජාතිය ක්ෂය කරන ලද්දේය. බ්‍රහ්මචර්යාව වැස තිමවන ලද්දේය. (සතරමගින්) කටයුතු දෙය කරන ලද්දේය. මේ ආත්මභාවය පිණිස අතිකක් නැතැයි දැන ගනියි. මහණෙනි, මෙසේද උපක්‍රමය සඵලවූයේ වෙයි. වීයීය සඵලවූයේ වෙයි.

25. "මහණෙනි, තථාගත තෙම මෙබඳු වාද ඇත්තේ වෙයි. මහණෙනි, මෙබඳු වාද ඇත්තාවූ තථාගතයන්ට කරුණු සහිතවූ පැසසිය යුතු කරුණු දසයක් පැමිණෙත්. මහණෙනි, ඉදින් සත්ත්වයෝ පෙර කල කම් හේතුවෙන් සැප දුක් විඳින නම් මහණෙනි, ඒකාන්තයෙන් තථාගත තෙම යම් හෙයකින් මෙකල්හි මෙබඳු ආශ්‍රව රහිතවූ, සැප වේදනා විඳියිද? ඵහෙයින් පෙර මනාව කරන ලද කර්ම කිරීම ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, ඉදින් සත්ත්වයෝ ඊශ්වරයෙකුගේ මැවීම හේතුවෙන් සැප දුක් විඳින නම් මහණෙනි, ඒකාන්තයෙන් තථාගත තෙම යම් හෙයකින් මෙකල්හි මෙබඳු ආශ්‍රව රහිතවූ, සැපවූ වේදනා විඳියිද, ඵහෙයින් යහපත්වූ, ඊශ්වරයෙකු විසින් මවන ලද්දේ වෙයි. මහණෙනි, ඉදින් සත්ත්වයෝ ප්‍රකෘතිය හේතුවෙන් සැප දුක් විඳින නම් මහණෙනි, ඒකාන්තයෙන් තථාගත තෙම යම් හෙයකින් මෙකල්හි මෙබඳු ආශ්‍රව රහිතවූ, සැපවූ, වේදනා විඳියිද? ඵහෙයින් යහපත් ප්‍රකෘතියක් ඇත්තේ වේ. මහණෙනි, ඉදින් සත්ත්වයෝ ඉපදීම හේතුවෙන් සැප දුක් විඳින නම් මහණෙනි, ඒකාන්තයෙන් තථාගත තෙම යම් හෙයකින් මෙකල්හි මෙබඳු ආශ්‍රව රහිතවූ, සැපවූ, වේදනා විඳියිද? ඵහෙයින් යහපත්වූ ඉපදීම ඇත්තේ වේ. මහණෙනි,

ඉදින් සත්ත්වයෝ මේ ආත්මයෙහි උපක්‍රම හේතුවෙන් සැප දුක් විඳින නම් මහණෙනි, ඒකතේතයෙන් තථාගත තෙම යම් හෙයකින් මෙකල්හි මෙබඳු ආශ්‍රව රහිතවූ, සැපවූ, වේදනා විඳියිද? ඵහෙයින් යහපත්වූ, මේ ආත්මයෙහි උපක්‍රම ඇත්තේ වේ.

"මහණෙනි, ඉදින් සත්ත්වයෝ පෙර කළ කම් හේතුවෙන් සැප දුක් විඳිත් නම් එයින්ද තථාගත තෙම පැසසිය යුතු වේ. ඉදින් සත්ත්වයෝ පෙර කළ කම් හේතුවෙන් සැප දුක් නො විඳිත් නම් එයින්ද තථාගත තෙම පැසසිය යුතු වේ. මහණෙනි, ඉදින් සත්ත්වයෝ ඊශ්වරයෙකුගේ මැවීම් හේතුවෙන් සැප දුක් විඳිත් නම් එයින්ද තථාගත තෙම පැසසිය යුතු වේ. මහණෙනි, ඉදින් සත්ත්වයෝ ඊශ්වරයෙකුගේ මැවීම් හේතුවෙන් සැප දුක් නො විඳිත් නම් එයින්ද තථාගත තෙම පැසසිය යුතු වේ. මහණෙනි, ඉදින් සත්ත්වයෝ ප්‍රකෘති භාව හේතුවෙන් සැප දුක් විඳිත් නම් එයින්ද තථාගත තෙම පැසසිය යුතු වේ. මහණෙනි, ඉදින් සත්ත්වයෝ ප්‍රකෘති භාව හේතුවෙන් සැප දුක් නො විඳිත් නම් එයින්ද තථාගත තෙම පැසසිය යුතු වේ. මහණෙනි, ඉදින් සත්ත්වයෝ ඉපදීම් හේතුවෙන් සැප දුක් විඳිත් නම් එයින්ද තථාගත තෙම පැසසිය යුතු වේ. මහණෙනි, ඉදින් සත්ත්වයෝ ඉපදීම් හේතුවෙන් සැප දුක් නො විඳිත් නම් එයින්ද තථාගත තෙම පැසසිය යුතු වේ. මහණෙනි, ඉදින් සත්ත්වයෝ ඉහාත්මයෙහි උපක්‍රම හේතුවෙන් සැප දුක් විඳිත් නම් එයින්ද තථාගත තෙම පැසසිය යුතු වේ. මහණෙනි, ඉදින් සත්ත්වයෝ ඉහාත්මයෙහි උපක්‍රම හේතුවෙන් සැප දුක් නො විඳිත් නම් එයින්ද තථාගත තෙම පැසසිය යුතු වේ. මහණෙනි, තථාගත තෙම මෙඛදු වාද ඇත්තේ වෙයි. මහණෙනි, මෙඛදු වාද ඇත්තාවූ තථාගතයන්ට හේතු යුක්ති සහගතවූ මේ පැසසිය යුතු කරුණු දසය පැමිණෙත්." යනු මෙය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළේය. සතුටු සිත් ඇත්තාවූ ඒ හික්මුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය සතුටින් පිළිගන්නාහුය.